

Nr 90.

Ankom till riksdagens kansli den 1 april 1938 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1938/39 till värme- och ventilationsanläggningar i operabyggnaden m. m.

(2:a avd.)

I en den 3 mars 1938 dagtecknad proposition (nr 205) har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till De kungl. teatrarna: Värme- och ventilationsanläggningar i operabyggnaden m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

Enligt kontrakt den 28 februari 1908 mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt kungl. teaterns aktiebolag, å andra sidan, skall yttre underhållet av teaterbyggnaden bestridas av Kungl. Maj:t och kronan genom överintendentsämbetet (numera byggnadsstyrelsen).

För utförande av värme- och ventilationsanläggningar m. m. i operabyggnaden hava 1936 och 1937 års riksdagar anvisat respektive 100 000 kronor och 170 000 kronor. Till grund för denna medelsanvisning har legat följande kostnadsberäkning:

Värmeledning och ventilation	kr. 226 000	
Sanitetsanläggning	» 102 000	
Brandpostledningar	» 20 000	kr. 348 000
Byggnadsarbeten	» 104 000	
Entreprenadhandlingar, byggnadsledning samt kontroll över byggnadsarbetena	» 13 000	
Oförutsedda utgifter	» 19 000	
	Summa kronor	484 000

Av propositionen inhämtas, att genom byggnadsstyrelsens försorg verkställda förnyade undersökningar givit vid handen, att erforderliga ombyggnads- och moderniseringsarbeten beträffande operabyggnadens värme-, ventilations- och sanitetsanläggningar numera beräknades draga en kostnad av 940 000 kronor. Arbetena skulle utföras i tre etapper, av vilka den första skulle draga en kostnad av 315 000 kronor, den andra 241 000 kronor och den tredje 384 000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 6 saml. Nr 90.

En jämförelse med den ursprungliga kostnadsutredningen av år 1934 ger följande resultat:

	År 1934 be- räknade kost- nader	År 1938 be- räknade kost- nader	Ökning i förhållan- de till 1934 års beräkningar
	Kronor	Kronor	Kronor
Rörledningsinstallationer	348 000	465 570	117 570
Byggnadsarbeten	88 960	209 500	120 540
Elektriska stark- och svagströmsin- stallationer m. m.	7 040	92 000	84 960
Omflyttning av inventarier samt ren- göringar	8 000	8 000	—
Entreprenadhandlingar, byggnadsled- ning samt kontroll	13 000	26 000	13 000
Omtubning av befintlig ångpanna	—	1 550	1 550
Elektrisk belysning och vattenför- brukning under byggnadstiden ..	—	3 000	3 000
Vakthållning	—	10 500	10 500
Oförutsedda utgifter	19 000	79 880	60 880
Oljeeldningsanläggning	—	22 000	22 000
Nya och ändrade duschrumb	—	22 000	22 000
Summa kronor	484 000	940 000	456 000.

I skrivelse den 15 februari 1938 har byggnadsstyrelsen med stöd av den företagna utredningen hemställt om anvisande av dels ett belopp av 45 000 kronor, utgörande skillnaden mellan den beräknade kostnaden för första byggnadsetappens arbeten och det hittills anvisade beloppet av 270 000 kronor, dels ock därutöver ett belopp av 150 000 kronor för påbörjande av andra etappens byggnadsarbeten.

Av propositionen inhämtas vidare, att kungl. teatern i skrivelser den 5 och 14 februari 1938 till byggnadsstyrelsen framställt önskemål rörande vissa ytterligare ändrings- och inredningsarbeten m. m. inom operabyggnaden.

Byggnadsstyrelsen har approximativt beräknat kostnaderna för de sålunda ifrågasatta, ytterligare arbetena till 235 000 kronor men förutsatt, att uppdrag lämnades styrelsen att i samråd med kungl. teaterns styrelse verkställa närmare utredning i ämnet.

Departementschefen har för egen del anfört:

»Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, beräknade byggnadsstyrelsen år 1934, att kostnaderna för ifrågavarande omändringsarbeten i opera-byggnaden skulle belöpa sig till 484 000 kronor. Enligt numera verkställda undersökningar skulle erforderliga omändringsarbeten betinga en kostnad av 940 000 kronor. På grund av inträdda prisstegringar beräknar jag, att arbetena enligt 1934 års program för närvarande skulle hava betingat en kostnad av omkring 600 000 kronor. Omkring 340 000 kronor kunna alltså hänföras väsentligen till det förhållandet, att den tidigare utredningen varit ofullständig. Visserligen hava en del nya krav framkommit, såsom anordnande av ett större antal duschrumb, införande av oljeeldning m. m., men dessa betinga dock en mindre del av den sist angivna kostnadssumman. Den större delen av ifrågavarande kostnadsökning förklaras därav, att de första undersökningarna tyvärr icke synas hava blivit utförda med tillbörlig grundlighet.

Då de arbeten, som av byggnadsstyrelsen numera kostnadsberäknats till 940 000 kronor, synas falla inom ramen för erforderliga underhålls- och förbättringsåtgärder, förutsätter jag, att de skola komma till utförande.

Vad beträffar medelsbehovet för nästkommande budgetår, inskränker jag mig till att tillstyrka, att anslag för nämnda budgetår anvisas för utförande av de anläggningar och installationer m. m., vilka hänföra sig till den första etappen i byggnadsprogrammet. Härtill kräves, då byggnadsstyrelsen beräknat kostnaderna för denna etapps arbeten till 315 000 kronor, utöver tidigare anvisade 270 000 kronor, ett belopp av 45 000 kronor.

Vid framläggandet av årets statsverksproposition har förutsatts, att några anslag i fortsättningen icke skola under riksstatens åttonde huvudtitel anvisas till bestridande av kostnader för de kungl. teatrarnas verksamhet. Meningen är, att sådana kostnader, i den mån de icke täckas genom inkomster av annan art, skola bestridas medelst lotterimedel. Det skulle från denna utgångspunkt kunna ifrågasättas, om icke jämväl de för ifrågavarande ombyggnadsarbeten erforderliga medlen borde, i den mån de icke redan utgått av statsanslag, bestridas genom bidrag av lotterimedel. En sådan anordning har emellertid icke ansetts lämplig med hänsyn till det föreliggande utgiftsändamålets karaktär. Huruvida för arbeten, som äro av beskaffenhet att kunna nedbringa de löpande utgifterna för teaterverksamheten — exempelvis den planerade oljeeldningsanläggningen — lotterimedel böra tagas i anspråk, torde få bliva beroende på övervägande från fall till fall. Då de i första byggnadsetappen ingående arbetena icke äro av sådan beskaffenhet, bör omförmälda anslag å 45 000 kronor anvisas under åttonde huvudtiteln.

Vad angår de följande etapperna av byggnadsprogrammet, synes det icke vara skäl att nu taga ställning till frågan om kostnadernas fördelning på vederbörande budgetår. Beträffande det av byggnadsstyrelsen ifrågasatta uppdraget att utreda de ytterligare ändrings- och moderniseringsarbeten, som av kungl. teaterns styrelse påyrkats, är jag icke beredd att taga ställning här till, innan en mera ingående motivering av de ifrågasatta arbetenas behövlighet förebragts.»

Kostnaderna för förevarande ändringsarbeten böra enligt utskottets mening även i fortsättningen på sätt departementschefen föreslagit bestridas genom anslag å riksstaten. Den betydande ökningen av kostnaderna finner utskottet synnerligen anmärkningsvärd. I anslutning till vad utskottet beträffande ett likartat fall anfört i utlåtande nr 74 vill utskottet framhålla, att det förefaller vara ett rimligt krav, att de myndigheter, som hava att verkställa beräkningar rörande kostnaderna för företag, för vilka staten engagerar sig, bemöda sig om att göra dessa kalkyler så pass tillförlitliga, att en felkalkyl av denna storleksordning icke skall behöva förekomma. Då utskottet förutsätter, att de nu föreliggande anslagsberäkningarna äro uppgjorda med tillbörlig noggrannhet, och utskottet finner det önskvärt, att de i första byggnadsetappen ingående arbetena så snart som möjligt utföras, anser sig utskottet böra tillstyrka förslaget, att 45 000 kronor anvisas för nästa budgetår till avslutande av nämnda arbeten.

Utskottet har intet att invända emot att även de arbeten i övrigt, som av departementschefen förordats, komma till utförande. Utskottet anser sig emel-

Utskottet.

lertid böra framhålla angelägenheten av att alla möjligheter till nedbringande av kostnaderna för de ifrågasatta arbetena tillvaratagas och vill särskilt fästa uppmärksamheten på de möjligheter till besparingar, som kunna ernås genom att de olika ändringsarbetena utbjudas på entreprenad vid de tillfällen, då det ekonomiska läget erbjuder de gynnsammaste betingelserna för arbetenas utförande.

Utskottet, som finner sig böra föreslå en ändrad benämning av anslaget, får under åberopande av vad sålunda anförts hemställa,

att riksdagen må under åttonde huvudtiteln till *Värme- och ventilationsanläggningar i operabyggnaden m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 45 000 kronor.

Stockholm den 1 april 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Nilsson i Gränebo, Johansson i Fredrikslund, Nilsson i Malmö, Svensson i Kompersmåla, Hansén, Asplund, Bergström, Nilsson i Landeryd, Gustafsson i Benestad, Carlström, Larsson i Varberg och Magnusson i Kalmar; samt

från andra kammaren: herrar Råstock, Jansson i Falun, Törnkvist, Jeppsson, Persson i Falla, Jonsson i Eskilstuna, Svensson, Andersson i Prästbol, Isacsson, Weijne, von Seth och Hansson i Rubbestad.